

Grong kommune

Jord - Skog - Miljø

Finansdepartementet
Økonomiavdelingen
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Vår ref:
07/143-10-KMMY

L.nr.
4875/07

Arkiv:
K22

Deres ref:

Dato:
27.08.2007

HØRING AV UTKAST TIL NORGES STRATEGI FOR BÆREKRAFTIG UTVIKLING - INNSPILL FRA GRONG KOMMUNE

Grong kommune takker Finansdepartementet for oppgaven som høringsinstans.

Bakgrunnsinformasjon om høringsprosessen

Regjeringen har besluttet at det skal presenteres en oppdatert nasjonal strategi for bærekraftig utvikling i Nasjonalbudsjettet 2008. For å vurdere Norges innsats henvendte Regjeringen seg til svenske myndigheter, og en evalueringsgruppe fra Sverige og Uganda ble nedsatt. Gruppen foretok en høring blant utvalgte organisasjoner, deriblant Grong kommune. Grong kommune leverte et høringsnotat i den anledning. Basert på høringen og egne undersøkelser avga gruppen sin rapport til finansministeren og miljøvernministeren 20. mars i år. Utkastet som er utarbeidet av Regjeringen skal nå vurderes gjennom en høring, før strategien inkluderes i Nasjonalbudsjettet 2008.

Strategiutkastet og Grong kommunes bidrag

Strategiutkastet berører et omfattende felt. Det er positivt at regjeringen tar initiativ til en slik samlet strategi. Når et så omfattende arbeid skal beskrives innenfor to permer blir det nødvendigvis ikke rom for å gå i detalj på hvert felt. Dette er både en styrke og en svakhet: Styrken er at man på en rask og oversiktlig måte kan få et overblikk over Norges innsats på feltet. Svakheten ligger i at resonnementet bak de ideene som presenteres er viet kun begrenset plass. Det er også begrenset hvor stor kapasitet Grong kommune har til rådighet for å uttale seg om strategiutkastet. Vi har derfor valgt å fokusere på enkelte punkter.

Kommentarer til de enkelte punktene i strategiutkastet

Kap 3: God innledning som oppsummerer erkjennelsen om at det må handles nå.

Pkt 3.1: Prinsippene er gode og et nødvendig utgangspunkt for handling. Vi foreslår at også *kontinuerlig forbedring* kan inkluderes blant prinsippene. Dette kommer fram av strategiutkastet men kan også nedfelles som et prinsipp.

Pkt 3.2 Administrative virkemidler: I strategiutkastet står det at mer effektive administrative prosesser er viktig for eksempel for å skaffe ny fornybar energi. Regjeringen bes presisere hva som menes med ”mer effektive administrative prosesser”. Ved utbygging av for eksempel vindmølleparker er det ikke tilrådelig med en raskere saksgang enn at lokaldemokratiet får gjennomført en skikkelig vurdering.

Pkt 6.1.1 Handel, første setning: Det finnes nødvendigvis andre syn på om globalisering er den rette måten for å skape økonomisk vekst, utvikling og økt velferd i de fattigste landene. Blant annet utdyper Erik Reinert dette i sin bok ”Global økonomi: Hvordan de rike blir rikere – og hvorfor de fattige blir fattigere”.

Pkt 6.2: Klimameldingen, som ble lagt fram etter utkastet, har fått kritikk fra forskningsmiljøer og miljøvernensiden for å inneholde for få konkrete og forpliktende tiltak. Det er særlig påfallende at de sektorvise tiltakene er mangelfulle og at for lite av reduksjonen skal skje nasjonalt (dvs baserer utslippskuttene på kvotekjøp). Det er riktig at tiltak i utviklingsland gir en bedre effekt pr krone enn tiltak i Norge, men det er nedfelt i Kyoto-avtalen at kvotekjøp og tiltak i utlandet skal være et supplement til nasjonale tiltak. Spørsmålet i så måte er på en hvor anstendig måte vi oppfyller protokollen, og dertil hvor ambisiøs man kan kalle politikken.

Et eksempel på at det er viktig å argumentere for strategien kommer klart fram i dette kapittelet. Som ”tiltak” på norsk jord regnes at økt skogareal i årene som kommer (gjengroing av kulturlandskap, høyere tregrense, spredning av skog mot kysten), vil bidra til binding av 3 millioner tonn CO₂ i året. Det er imidlertid ikke problemfritt å regne med denne effekten. For det første er det vanskelig å kvantifisere det økte potensialet for CO₂-binding og anslagene er nødvendigvis usikre. For det andre kan temperaturøkning som følge av økt nyttiggjøring av solinnstrålingen overkjøre effekten av CO₂-binding ved økt skogareal på nordlige breddegrader, slik at nettoeffekten er økt temperatur globalt (Bala med fl. 2007: Combined climate and carbon-cycle effects of large-scale deforestation. Proceedings of the National Academy of Science, USA). Effekten av skog på CO₂-konsentrasjon og global oppvarming, om den skal inkluderes i strategien, bør heller ta inn de aspektene vi allerede endrer gjennom arealbruken. Det beste tiltaket i skog på høye breddegrader (boreale barskoger) er å la kulturskog bli eldre før hogst, og endre skogbruken i retning av plukkhogst slik at karbonlageret i bakken ikke frigjøres og for å sikre en fortsatt god binding av CO₂ i trevirket.

Pkt 6.3: Et av de punktene Norge fikk kraftigst kritikk på av det svensk-ugandiske utvalget var innen bevaring av biologisk mangfold (mangfoldet av arter, økosystemer, gener [henspiller indirekte til antall bestander og individer] og økosystemprosesser). Det er derfor et behov for å snu utviklingen i riktig retning. Regjeringen beskriver i utkastet flere virkemidler og tiltak i det videre arbeidet med å stoppe tapet av biologisk mangfold, blant annet en ny lov, handlingsplaner, overvåkningsprogrammer og indikatorer på økologisk tilstand, to typer ex-situ bevaring (genressurssenter og frølager) og oppfølging av internasjonale konvensjoner og regelverk.

Virkemidlene og tiltakene, slik de presenteres, tar ikke problemet med tap av biologisk mangfold ved roten. Foran faktorer som forurensing, klimaendringer, fremmede arter og overbeskatning er *tap og forringelse av leveområder den viktigste årsaken* til nedgang i det biologiske mangfoldet nasjonalt og internasjonalt. Overvåkningsprogrammer for naturtilstanden er en minste forutsetning for å oppdage endringer i tide men er i seg selv ikke et virkemiddel mot tapet. Bevaring av genetisk materiale er også viktig, men mister noe av hensikten dersom leveområdene forsvinner. For å bevare biologisk mangfold etter regjeringens målsetting trengs det i særskilt grad å tas vare på natur og kulturlandskap gjennom et tilstrekkelig og representativt utvalg av hver natur- og kulturtype i sin opprinnelige tilstand, og å sikre en god praksis med hverdagshensyn gjennom en samordning av det eksisterende lovverket.

Vi savner at Norge også inntar en økt internasjonal pådriverrolle når det gjelder konkrete tiltak og mekanismer for å sikre at økonomisk og sosial utvikling i utviklingsland ikke går på bekostning av verdifull natur. Det står skrevet i utkastet at for å bedre økonomiske og sosiale forhold i utviklingsland jobbes det for å adgangen deres til det internasjonale markedet. Veiskillet i forhold til biologisk

mangfold er åpenbart: Disse landene har gjerne et underutviklet lovverk og/eller evne og kapasitet til håndheving slik at de selv ikke klarer å kontrollere eksporten av varer fra landet. Historien har vist at det er lett å drive rovdrift på deres naturressurser uten at det kommer befolkningen til gode. For å hindre at dette fortsetter seg bør Norge innta en aktiv rolle for å få på plass et sett med kriterier for internasjonal handel med disse landene, samt krav til dokumentasjon og gjennomsiktighet for internasjonale bedrifter som etablerer seg. Kriteriene bør i all hovedsak dreie seg rundt påvirkningene på naturmiljøet og befolkningen samt merking og sertifisering av opphav.

Vi håper innspillet er nyttig.

Rådmannens forslag til vedtak:

Formannskapet slutter seg til de vurderinger som er gjort i saksframstillingen

- Generelt: Ønsker mer bakgrunn for de enkelte valg eller henvisning til dokumenter som omhandler den aktuelle problemstillingen.
- Pkt. 3.1: Krav til kontinuerlig forbedring kan inkluderes som prinsipp.
- Pkt. 3.2: Det må avklares hva som ligger i ”mer effektive administrative prosesser”.
- Pkt. 6.2: Kvotekjøp skal være et supplement til tiltak nasjonalt. Dersom skog inkluderes i CO₂-regnskapet må forutsetningene for beregnet gevinst tydeliggjøres, jf punkt ”generelt”.
- Pkt. 6.3: Regjeringen må ta utfordringen ved tap av biologisk mangfold ved kjernen til problemet, nemlig tap og forringelse av leveområder (natur- og kulturmark) nasjonalt og internasjonalt.

Behandling/vedtak i Formannskapet den 23.08.2007 sak 42/07

Formannskapets vedtak:

Enstemmig vedtatt som rådmannens forslag til vedtak:

Formannskapet slutter seg til de vurderinger som er gjort i saksframstillingen

- Generelt: Ønsker mer bakgrunn for de enkelte valg eller henvisning til dokumenter som omhandler den aktuelle problemstillingen.
- Pkt. 3.1: Krav til kontinuerlig forbedring kan inkluderes som prinsipp.
- Pkt. 3.2: Det må avklares hva som ligger i ”mer effektive administrative prosesser”.
- Pkt. 6.2: Kvotekjøp skal være et supplement til tiltak nasjonalt. Dersom skog inkluderes i CO₂-regnskapet må forutsetningene for beregnet gevinst tydeliggjøres, jf punkt ”generelt”.
- Pkt. 6.3: Regjeringen må ta utfordringen ved tap av biologisk mangfold ved kjernen til problemet, nemlig tap og forringelse av leveområder (natur- og kulturmark) nasjonalt og internasjonalt.

Med hilsen

Knut Marius Myrvold
miljørådgiver

Vedlegg:

Kopi: